

Handläggare
Cecilia Werge
Telefon: 0850810021

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2019-08-29

Fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel mellan Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län

Yttrande till kommunstyrelsen angående remiss KS 2019/765.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län har tagit fram en överenskommelse om fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel i särskilda boendeformer.

Ansvarsfördelningen för hjälpmedel är idag reglerad i flera olika överenskommelser. Dessa föreslås upphöra och ersättas med den nya överenskommelsen.

För att effektivisera processen vid behov av ändringar och revideringar av överenskommelsen föreslås att en samverkansorganisation inrättas.

Förslaget beräknas innebära en kostnadsökning totalt för samtliga kommuner på maximalt 600 000 kronor per år, vilket enligt rekommendationen bedöms ligga inom vad som kan definieras som kostnadsneutralt.

Förvaltningen är positiv till överenskommelsen och ser fördelar med att ansvarsfördelningen förtydligas och regleras mer sammanhållet.

Bakgrund

Östermalms stadsdelsnämnd har fått *Överenskommelse om fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel mellan Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län* på remiss från kommunstyrelsen för yttrande senast 2019-09-03.

Övriga remissinstanser är:

- Stadsledningskontoret
- Socialnämnden
- Äldrenämnden
- Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd
- Södermalm stadsdelsnämnd
- Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor
- Kommunstyrelsens pensionärsråd

Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län, genom Storsthlm, har gemensamt arbetat fram en överenskommelse gällande hjälpmedel och förbrukningsartiklar i särskilda boendeformer.

Enligt förslaget finns för närvarande skillnader som inte är motiverade i ansvaret i särskilt boende för äldre enligt socialtjänstlagen (SoL) jämfört med bostad med särskild service för vuxna och daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Överenskommelsen berör även bostad med särskild service enligt SoL.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen och socialtjänstavdelningen. Sakkunniga inom området, medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR), har deltagit i beredningen.

Ärendet

Den nya överenskommelsen syftar till att ansvaret för hjälpmedel ska vara så samstämmigt som möjligt i olika särskilda boendeformer och daglig verksamhet.

Omfattning

Förslaget innebär en ändring av ansvarsfördelningen mellan kommunerna i länet och Region Stockholm i verksamheter där kommunen har ansvar för hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå. Dessa verksamheter är:

- Särskilt boende för äldre enligt SoL 5 kap § 5 andra stycket.
- Dagverksamhet enligt SoL.

- Bostad med särskild service (gruppboende och serviceboende) enligt LSS § 9.9 och § 9.8 för personer över 18 år.
- Daglig verksamhet enligt LSS § 9.10
- Bostad med särskild service (gruppboende och serviceboende) enligt SoL, 5 kap § 7 tredje stycket, exempelvis med inriktning socialpsykiatri.

Överenskommelsen omfattar följande delområden:

- Hjälpmedel
- Förbrukningshjälpmedel
- Produkter som används i vård och omvårdnad
- Hjälpmedel och förbrukningshjälpmedel för personer som bor i bostad med särskild service enligt SoL. För det här delområdet fördelas dock ansvaret enligt den tidigare LSS-överenskommelsen från 1997 eftersom gruppen inte ingått i den översyn som ligger till grund för den nya överenskommelsen.

Tidigare överenskommelser som upphör att gälla

Ansvarsfördelningen är idag reglerad i flera överenskommelser vilka föreslås upphöra så att all ansvarsfördelning gällande hjälpmedel framöver regleras i endast en överenskommelse.

De överenskommelser som upphör är:

- Sammanhållen överenskommelse om vård och omsorg om äldre (maj2015) avseende följande delar:
  - Kostnadsfördelning för medicintekniska produkter i särskilt boende
  - Kostnadsfördelning av läkemedel och läkemedelsnära produkter i särskilt boende för äldre i Stockholms län
- Kostnadsansvar för hjälpmedel i bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS från 2015-10-01 (2015-05-20)
- Förtydligande av kostnadsansvar avseende överenskommelse om tekniska hjälpmedel (2004-08-20)
- Ansvarsfördelning för hjälpmedel i särskilda boendeformer (1997-02-25)

Östermalms stadsdelsförvaltning
Äldreomsorgsavdelningen

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Fördelning av kostnadsansvar

Grundprincipen är att respektive part ska ansvara för de hjälpmedel som är förenade med den vård de ansvarar för. Verksamheterna svarar även för den grundutrustning som erfordras för den grupp individer som bor eller vistas på boendena. De ska också ha ansvar

för de hjälpmedel som individen använder i samverkan med personal.

Förteckning över hjälpmedel och ansvar beskrivs i överenskommelsens bilagor 1-3 och i dess kapitel 5.

Region Stockholm har därutöver även kostnadsansvar för:

- Hjälpmedel till barn och unga under 18 år.
- Personligt förskrivna hjälpmedel inom områdena hörsel- och synhjälpmedel, ortopedtekniska samt kosmetiska hjälpmedel för alla åldrar.
- Testmaterial vid diabetes.
- Hjälpmedel som är specialanpassade för den enskilda individen.

Samverkansorganisation

För att effektivisera handläggningen av förändringar i överenskommelsen föreslås att en ny samverkansorganisation inrättas. Samverkansorganisationen ska enligt förslaget ha mandat att följa upp och vid behov besluta om förändringar, under förutsättning att de bedöms vara kostnadsneutrala.

Samverkansorganisationen föreslås också ha till uppgift att vid behov ta fram rutiner och processbeskrivningar och för att sprida information till berörda målgrupper.

Ekonomiska konsekvenser

Den föreslagna förändringen innebär enligt förslaget en kostnadsökning totalt för samtliga kommuner på maximalt 600 000 kronor per år. Detta bedöms enligt rekommendationen ligga inom vad som kan definieras som kostnadsneutralt.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till överenskommelsen och ser fördelar med att ansvarsfördelningen förtydligas och regleras mer sammanhållet och den föreslagna samverkansorganisationen bedöms fylla en viktig funktion för fortsatt utveckling i frågan.

Förvaltningen anser att det är viktigt att bostad med särskild service enligt SoL också ingår i överenskommelsen på samma sätt som övriga delområden och föreslår att samverkansorganisationen ges i uppdrag att utreda frågan.

Idag ser vi att alltfler av de äldre som flyttar in på vård- och omsorgsboende har stort behov av medicinskt omhändertagande och omfattande hälso- och sjukvårdsinsatser. Förvaltningen

bedömer därför kostnadsfördelningen kontinuerligt behöver följas upp för att se om, och i så fall hur, den påverkas av den typen av förskjutning av insatser mellan huvudmännen.

Christina Klang
Stadsdelsdirektör

Marianne Wikander
Avdelningschef

Bilagor

1. Överenskommelse om fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel mellan Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Christina Klang, Stadsdelsdirektör	2019-08-12
Marianne Wikander, Ansvarig	2019-08-12